

Komunikat końcowy Dolnośląskiego Forum Politycznego i Gospodarczego w Krzyżowej 2010

Temat dwunastego Forum Politycznego i Gospodarczego które odbyło się w Krzyżowej w dniach 28-30 października 2010 r. brzmiał: **Technika i technologia – impulsy rozwojowe**. Przedmiotem refleksji były przy tym relacje obustronne: wpływ techniki i technologii na rozwój regionu oraz regionalne impulsy stymulujące rozwój techniki i technologii. Zdaniem organizatorów, potwierdzonym przez opinię uczestników i występujących na Forum gości, jest to problematyka szczególnie ważna w obecnej chwili. Świat przeżywa największy od wielu dziesięcioleci kryzys przejawiający się w wielu wymiarach. Jedną z jego przyczyn jest wyczerpanie się dotychczasowych impulsów rozwojowych w gospodarce światowej. Źródłami, z których wyniknąć mogą nowe impulsy, są, jak to bywało w przeszłości, technika i technologia. Ważne jest więc dotarcie do czynników, które taki stan rzeczy mogłyby urzeczywistnić w naszej regionalnej skali. Z drugiej strony, w zglobalizowanej gospodarce dochodzi do dramatycznych przewartościowań. Pojawiają się nowe centra wzrostu, a dawne potęgi tracą swoją przewagę konkurencyjną. Ważne więc jest żeby Europa, a w jej ramach Polska, zajęła w tym nowym rozdaniu należne sobie miejsce. Ponownie pojawia się tutaj problem techniki i technologii. To z przewagi w tych obszarach wynikała trwająca przez stulecia dominacja europejska, to utrata tej przewagi spowodowała zmierzch znaczenia Europy i w innych obszarach. Wydaje się, że przyszła pozycja Europy na mapie świata wynikać będzie z renesansu jej technicznego i technologicznego potencjału.

Temat Forum był podyktowany jeszcze jedną ważną okolicznością. Otóż wypadło ono w roku 100-lecia szkolnictwa technicznego na Dolnym Śląsku, w okresie szczególnie uroczystych obchodów tej rocznicy przez Politechnikę Wrocławską. Uczelnia ta ma niezwykle wprost znaczenie dla regionu, kształcąc poważną część regionalnych elit (nie tylko w obszarach związanych z techniką i produkcją przemysłową). Politechnika Wrocławska od samego początku intensywnie współpracuje z naszym Forum zarówno instytucjonalnie, jak i przez udział licznych swoich pracowników i wychowanków. Wpisanie się w te obchody było czymś oczywistym, a problematyka Forum pozwalała to zrobić w sposób naturalny. Jednym z jubileuszowych akcentów, ale dalekim od zdawkowości, było wręczenie Politechnice Wrocławskiej za szczególny wkład w rozwój naszego regionu Dolnośląskiej Nagrody Gospodarczej.

Jakość wykształcenia technicznego i pracy badawczej, o których mówiono w wystąpieniach i w dyskusji panelowej, to tylko początek procesów prowadzących do wykorzystania techniki dla rozwoju i uzyskania przewagi rynkowej. Kolejnymi elementami jest odpowiednie,

proinnovazione nastawienie przedsiębiorstw i posiadanie przez nie środków do zainwestowania w rozwój. Tu pojawia się problem dostępności zewnętrznych źródeł finansowania (od środków pomocowych po kredyty bankowe), ale też stabilności systemu prawnego, finansowego, gospodarczego umożliwiającej inwestowanie w odległą przyszłość. Konieczny jest też rozwój niedużych innowacyjnych firm sprzęgających prace badawcze i rozwojowe z szerszą praktyką gospodarczą. Jest on zależny zarówno od odpowiednich rozwiązań edukacyjnych i organizacyjnych (obrzeża uczelni są naturalnym miejscem powstawania i funkcjonowania takich firm) jak i prawnych czy fiskalnych. Te wszystkie problemy przedstawiane były i dyskutowane na Forum zarówno w jego obradach plenarnych jak i pracach grup roboczych. Szczególnie istotne było ogłoszenie w drugim dniu Forum faktu współtworzenia przez Politechnikę Wrocławską konsorcjum prowadzącego prace badawcze i rozwojowe w zakresie inteligentnych sieci przesyłu energii (smart grids). Jest to przykład dużego przedsięwzięcia łączącego innowacyjność techniczną i technologiczną w różnych dziedzinach, a mogącego mieć przełomowy wpływ na wiele dziedzin gospodarki.

Dla zwiększenia roli techniki i technologii konieczny jest korzystny klimat społeczny. W dotychczasowym przebiegu transformacji ustrojowej ten akurat obszar został nieco zmarginalizowany. Znalazło to między innymi wyraz w preferencjach kandydatów na studia jak i (co wynika z poprzedniego) uczniów zdających maturę z przedmiotów ścisłych. Żeby zmienić takie nastawienie potrzebne są działania promujące nauki ścisłe w szkole, studia techniczne i twórczą aktywność w zakresie techniki i technologii. Dlatego uczestnicy Forum z życzliwym zainteresowaniem przyjęli rzucony na nim pomysł utworzenia specjalnej **dolnośląskiej nagrody** za wkład w te dziedziny. Nagroda taka powinna być na tyle poważna, żeby jej prestiż porównywalny był z tym, jaki posiadają istniejące już renomowane nagrody artystyczne.

Jak co roku, silny wyraz znalazła w pracach Forum współpraca Dolnego Śląska z sąsiadującymi regionami Niemiec, czego dobitnym wyrazem było uczestnictwo i referat premiera Brandenburgii Matthiasa Platzecka. Drugi dzień Forum był, jak przed rokiem Polsko-Niemieckim szczytem gospodarczym objętym patronatem ministrów gospodarki obu państw. W dyskusjach tego dnia, dotyczących energetyki i perspektyw wprowadzenia euro brali udział niemieccy partnerzy, w tym były premier Saksonii prof. Georg Milbradt, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Brandenburgii Henning Heidemanns. Wręczono również, po raz drugi, Polsko-Niemiecką Nagrodę Gospodarczą, a fakt, że tym razem uhonorowana została niewielka inicjatywa rodzinna (Elisabeth i Ulrich von Kúster) pokazuje, że tym, co jest szczególnie doceniane nie jest wolumen, a charakter i jakość tworzonych relacji.

Tegoroczne Forum zgromadziło nieco mniejszą, niż poprzednie, liczbę uczestników. Tocząca się kampania wyborcza sprawiła, że mniej licznie reprezentowane były dolnośląskie

samorządy. Jednak i tak przez trzy dni blisko 700 uczestników debatowało zarówno nad problemami związanymi z tematem przewodnim Forum, jak i innymi ważnymi dla rozwoju regionu. Poszczególne konkretne zagadnienia dyskutowano w grupach roboczych.

W grupie zajmującej się **Wrocławskim Obszarem Metopolitalnym** omawiano różne projekty unormowania prawnego funkcjonowania aglomeracji i obszarów metropolitalnych. Podkreślono konieczność integracji różnych obecnie podejść. Przy okazji zatrzymano się nad rolą Odry jako ważnej osi integracji Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego.

W grupie zajmującej się problemami **energetycznymi** omówiono bilans energetyczny województwa, perspektywy nowych technologii dotyczących energii odnawialnej i inteligentnych sieci, perspektywy współpracy polsko-niemieckiej zarówno na poziomie integracji systemów jak i wymiany doświadczeń (w obradach brał udział przedstawiciel rządu Brandenburgii - Henning Heidemanns).

Grupa o nazwie **Rola inżynierii i zarządzania w rozwoju regionalnym**, poza przedstawieniem przykładów konkretnych rozwiązań organizacyjnych i inżynierskich przeprowadzonych w skali regionalnej poświęciła sporo uwagi wzajemnym relacjom między organizacyjnym i inżynierskim sposobem myślenia w funkcjonowaniu administracji samorządowej. Podkreślono, co ważne z punktu widzenia problematyki Forum, zdecydowane niedowartościowanie tego drugiego. Rola myślenia i kompetencji inżynierskiej w planowaniu i realizacji przedsięwzięć administracji powinna zdecydowanie być zwiększona.

Po raz drugi funkcjonowała na Forum grupa poświęcona **nowym mediom**. Przedstawiono różne funkcjonujące rozwiązania służące wykorzystaniu nowych, opartych na internecie środków komunikacji do kreowania dialogu obywatelskiego, kreowania opinii, kształtowania polityki itd. W Polsce ta strona działania jest ciągle niedowartościowana (nowe media służą głównie rozrywce i promocji, umożliwiają realizację oddolnych akcji społecznych, są też źródłem rozlicznych danych). Zmiany i tendencje w tym szybko zmieniającym się obszarze powinny być obserwowane, a doświadczenia przejmowane i wykorzystywane (z uwagą poświęcaną możliwym efektom ujemnym).

W grupie zajmującej się **gospodarką odpadami** podkreślono, że współpraca pomiędzy gminami na terenie woj. dolnośląskiego nie zawsze układa się pomyślnie, choć są pozytywne przykłady. Być może dojrzał czas, by wrócić do idei Dolnośląskiej Karty Śmieciowej sprzed dziesięciu lat i tworzyć szerokie porozumienie zgodne z jej literą i duchem.

Polsko-niemieckie relacje biznesowe były przedmiotem obrad po raz drugi. Skupiono się na coraz ważniejszych w globalizującej się gospodarce kwestiach kompetencji intekulturowych. Do rzadkości należy postawa gościa Forum prof. Georga Milbradta, który zapytany,

jak wpadł na pomysł nauki języka polskiego, odpowiedział: „Gdy Polska wchodziła do Unii Europejskiej, chciałem być dobrym przykładem jako polityk”. Na wszystkich poziomach i we wszystkich sektorach życia publicznego trzeba poszerzać znajomość międzykulturowych uwarunkowań komunikowania się. Jest to szczególnie ważne na Dolnym Śląsku, ze względu na jego położenie i europejskie aspiracje.

Grupa dyskutująca nad problemem wpływu **Euro 2012** na rozwój regionu dokonała przeglądu problemów związanych z realizacją inwestycji oraz ich późniejszą eksploatacją. Temat wymaga dalszych rzeczowych analiz unikających emocjonalnego zabarwienia.

Zdaniem uczestników zespołu omawiającego **Polsko-niemiecką współpracę w zakresie ochrony zdrowia** efektywne współdziałanie napotyka na trudne do przełamania różnice w systemach prawnych i w zasadach finansowania usług medycznych. Dalsza wspólna refleksja powinna prowadzić do stopniowego usuwania barier z pożytkiem dla wszystkich zainteresowanych.

W powyższym przeglądzie omówiono jedynie nieliczne z bogatych efektów pracy grup. Toteż jako rzecz pozytywną należy przyjąć wyrażoną w kilku z nich wolę kontynuowania prac po zakończeniu Forum.

Ostatni dzień Forum jak zwykle poświęcony był, obok podsumowania obrad w poszczególnych grupach, kwestiom ogólniejszym. Odbyła się dyskusja panelowa podsumowująca dwudziestolecie dolnośląskiej samorządności, a przedstawiony obraz był zdecydowanie pozytywny. Prof. Roman Galar, na marginesie odbytej w czerwcu konferencji „Europa quo vadis”, przedstawił refleksje na temat rozwoju Europy, które stanowią punkt wyjścia do kolejnej konferencji w 2011 roku i szerszego programu „Eurenaissance”. Wreszcie, przedstawiono unikalną inicjatywę dolnośląską – prywatne Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa na Śląsku w Jaworzynie Śląskiej. Jest ono nie tylko wzorcowym przykładem opieki nad technicznym dziedzictwem regionu, ale też dobrym punktem wyjścia do opisu i analizy rozwoju techniki na Dolnym Śląsku.